

Muhasebe Dersine Yönelik İktisat ve İşletme Bölümü Öğrencilerinin Tutumları: Mardin Artuklu Üniversitesinde Bir Araştırma

Attitudes of Economics and Business Administration Students Towards Accounting Course: A Study at Mardin Artuklu University

Osman Nuri ŞAHİN^{1*}

¹ Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, osmannurisahin@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-6586-7073

* Yazışılan Yazar/Corresponding author

Makale Geliş/Received: 17.07.2024

Makale Kabul/Accepted: 04.10.2024

Araştırma Makalesi / Research Paper

DOI: 10.47097/piar.1517943

Öz

Muhasebe ekonomik hayatın döngüsünde kilit bir role sahiptir. Ekonomik döngünün sağlıklı bir şekilde devam etmesi için muhasebe alanında nitelikli işgücünün yetiştirilmesi gereklidir. Etkin bir muhasebe eğitimiyle nitelikli bireylere gerekli eğitimin verilmesi, daha donanımlı bireylerin meslek mensubu olarak yetiştirilmesinin önünü açacaktır. Farklı seviye ve bölgelerdeki muhasebe eğitimi alan bireylerin dönem dönem muhasebeye yönelik tutumlarının tespit edilerek demografik özelliklerinin tutumları ile ilişkisine göre iyileştirmeler yapılması önem arz etmektedir. Bu çalışmada muhasebe dersi alan lisans öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik tutumlarının tespit edilmesi ve demografik özellikleri ile tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda muhasebe dersi alan öğrencilere yönelik bir anket uygulanmış ve elde edilen veriler istatistiki olarak analiz edilmiştir. Bulgulara göre muhasebe dersine yönelik olumlu bir tutumun olduğunun yanısıra cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, bölüm, dersin daha önce alınıp alınmadığı, yakın çevrede muhasebeci olup olmadığı, dersin zorunlu alınıp alınmadığı gibi değişkenlerle tutum ifadeleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilirken sınıf değişkeni ile herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır.

Abstract

Accounting plays a key role in the cycle of economic life. For the economic cycle to function smoothly, it is essential to train a qualified workforce in the field of accounting. Providing effective accounting education to qualified individuals will pave the way for better-equipped professionals to enter the field. As a result, these professionals will be able to meet the demands of the times and adapt to ongoing developments. Therefore, it is important to periodically assess the attitudes of individuals receiving accounting education at various levels and regions, and make improvements based on their demographic characteristics and attitudes. This will help develop new approaches to ensure the continuity of a qualified workforce in the accounting field. This study aims to determine the attitudes of undergraduate students taking accounting courses and examine whether there are significant differences between their demographic characteristics and attitudes. In this context, a survey was administered to students taking an accounting course, and the data were analyzed statistically. According to the findings, while a generally positive attitude towards the accounting course was observed, significant differences were found between variables such as gender, age, type of high school graduated from, department, whether the course had been taken previously, presence of an accountant in their immediate environment, whether the course was taken voluntarily or as a requirement, and attitude statements. No significant difference was found in relation to the class year variable.

Keywords: Attitude, Education, Accounting Course.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Eğitim, Muhasebe Dersi.

Jel Codes: A22, M49, M41.

Jel Kodları: A22, M49, M41.

Atıf için (Cite as): Şahin, O. N. (2024). Muhasebe dersine yönelik iktisat ve işletme bölümü öğrencilerinin tutumları: Mardin Artuklu Üniversitesinde bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 315-331. <https://doi.org/10.47097/piar.1517943>

1. GİRİŞ

Finansal hayattaki yeri ve kapsayıcılığı sebebiyle muhasebe alanı büyük bir öneme sahiptir. Bu açıdan muhasebe alanında nitelikli bireylerin yetiştirilerek istihdam edilmesi bir gerekliliktir. Bu gerekliliğin sağlanması ancak muhasebe alanında nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde önemli bir paya sahip olan eğitim safhasında mümkündür. Dolayısıyla muhasebe eğitimi alan bireylerin muhasebeye yönelik tutumları incelenerek analiz edilmesi geleceğe dönük nitelikli bireylerin yetiştirilmesi ve yeni yaklaşımların geliştirilmesi açısından faydalı olacaktır. Muhasebe dersi alanların, muhasebe derslerinden korkarak uzaklaşmalarının önüne geçilmesiyle muhasebeye ilişkin yeterli bilginin ve eğitimin verilebilmesi mümkün olacaktır. Böylece gelecekte muhasebe mesleğini severek icra ederek başarılı olacak bireylerin muhasebe alanına yönelimlerinin sağlanmasıyla daha donanımlı muhasebe meslek mensubu yetiştirilmesinde önemli bir aşama kaydedilebilecektir. Bu sayede çağın gereksinimlerine sahip, gelişmelere ayak uydurabilecek meslek mensupları yetiştirilmesine katkı sunulabilecektir.

Bu çalışmada lisans düzeyinde muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik tutumlarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla lisans düzeyi iktisat ve işletme bölümlerinde muhasebe dersi alan öğrencilere yönelik anket uygulanmış ve toplanan veriler SPSS'te istatistiki olarak analize tabi tutulmuştur.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Muhasebe eğitimi alan bireylerin, bu alanla ilgili tutumlarının belirlenmesi ve bu tutumların demografik özelliklerle ilişkisi üzerine yapılacak araştırmalar, eğitimin etkinliğini artırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Muhasebe eğitimi alan öğrencilere yönelik tutum ve algıları inceleyen literatür, bu alana dair karmaşık ve çeşitli bulgular sunmaktadır.

Marriott ve Marriott (2003) tarafından yapılan çalışma, üniversite deneyiminin lisans muhasebe öğrencilerinin muhasebe mesleğine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyip etkilemediğini araştırmaktadır. Öğrencilerin, muhasebe mesleğine ilişkin oldukça olumlu bir bakış açısıyla üniversite eğitimlerine başladıkları ancak bu bakış açılarının, eğitimlerinin sonunda önemli ölçüde azaldığını ortaya koymuşlardır. Muhasebe dersinin daha az ilginç bulunduğu ve muhasebeci olarak çalışma şeklindeki kariyer beklentilerinin daha az keyif verici olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Danziger ve Eden (2006) tarafından yapılan çalışma, İsrail'de muhasebe öğrencilerinin kariyer hedeflerinde eğitim sürecinde yaşanan değişiklikleri ve bu değişikliklerin profesyonel muhasebe firmaları hakkındaki algıları ile olan ilişkisini araştırmaktadır. Çalışma bulgularına göre, muhasebe öğrencilerinin profesyonel muhasebe firmalarında kariyer yapma isteğinin, ilk yıldan itibaren önemli ölçüde azaldığını göstermektedir. Reed ve Kratchman (1989) tarafından yapılan çalışma, büyük muhasebe firmalarındaki giriş seviyesi çalışanların yüksek devir oranını incelemektedir. Araştırma, öğrencilerin işin sağlayacağı faydalar konusundaki olumsuz tutumlarının ve işin önemine dair algı değişikliklerinin iş memnuniyetsizliğine katkıda bulunabileceğini öne sürmektedir. Cinsiyet farkları da incelenmiştir. Çalışma, muhasebe mezunlarının öğrencilik dönemindeki birçok düşüncesinin değiştiğini ortaya koymaktadır. Bulgular, eğitimcilerin öğretim rollerini, iş ortamına dair bilgileri de içerecek şekilde genişletmeleri gerektiğini önermektedir.

Bougen (1994) tarafından yapılan çalışma, muhasebeci stereotipine yönelik araştırmalarında muhasebeci, muhasebeci yardımcıları, muhasebe ve defter tutma gibi imgelerin karmaşık yapılandırmasının, stereotipin ve bu stereotiple ilgili şakaların muhasebe pratiğiyle ilgilenenler için önemini vurgulamaktadır. Cory (1992) tarafından yapılan çalışma, mesleki çerçeveden muhasebe öğrencilerinin kalitesi ve miktarı konusunda endişelerin olduğunu ve akademisyenlerin de muhasebe öğrencilerinin kalitesini sorguladığını belirtmektedir. Çalışmaya göre lise öğrencilerinin üniversite bölüm tercihlerinde bilgi eksiklikleri, bu bireyleri kariyer seçimlerinde diğer kaynaklara başvurmaya yönlendirmektedir. Bu kaynaklardan biri, stereotipik muhasebeci imgesidir. Muhasebecinin stereotipik imgesi kısa hikâyeler, romanlar, oyunlar, filmler ve televizyon programlarında temsil edilen bir temadır. Bu kaynakların muhasebeci imgesini nasıl temsil ettiğini belirlemek amacıyla üniversiteye yeni başlamış öğrencilerin mevcut muhasebeci stereotipini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir anket yapılmıştır. Bu grubun muhasebeci stereotipi aşırı derecede olumsuz olmamakla birlikte, avukat, banka görevlisi ve pazarlama yöneticisi gibi diğer üç meslek grubuyla karşılaştırıldığında, muhasebeci bazı yönlerden olumsuz bir şekilde değerlendirilmiştir. Bu olumsuz stereotip, yüksek kaliteli öğrencilerin muhasebe bölümünü seçmelerini engelleyebilir. Byrne ve Willis (2005) tarafından yapılan çalışma, insanların sahip olduğu algıların kariyer kararları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, İrlanda'daki liseli öğrencilerin muhasebecilik ve muhasebe mesleği hakkındaki algılarını incelemektedir. Öğrencilerin, muhasebe mesleğini sıkıcı, kesin, hassas ve uyum odaklı olarak gördükleri bulunmuştur. Okulda muhasebe dersi gören öğrenciler, dersi almayanlara kıyasla daha az olumsuz görüşlere sahiptir. Kadınlar, muhasebeyi erkeklerden daha fazla kesin, hassas ve uyum odaklı olarak görmektedir. Öğrencilerin algıları, okulda dersin öğrenilmesi, medyada yer alan gerçekler ve öğretmenler tarafından etkilenmektedir. Toplumun bu mesleği yüksek bir saygı ile gördüğünü, ancak bazı diğer mesleklerden daha düşük bir saygı ile gördüklerini düşünmektedirler. Bu bulgular, mesleğin, etkili muhasebeciler olma yeteneğine sahip öğrencileri çekmekte başarılı olabilmesi için, öğrencilere muhasebeciliğin gerçekçi bir tasvirini sunarak muhasebe algılarını etkilemeye çalışması gerektiğini önermektedir.

Ertuğrul ve Özdemir (2014) önlisans ve lisans öğrencilerine yönelik Ege bölgesinde bir araştırma yapmış ve faktör analizi ile tutumları beş faktör altında toplamıştır. Genel olarak tutumun olumsuza yakın olduğunu tespit etmiştir. Cengiz ve Tekin (2019) derse yönelik tutumun strese neden olan faktörlerle ilişkisini araştırmış ve anlamlı farklılıklar tespit etmiştir. Varıcı ve Bulut (2015) muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarla ilgili çalışmasında katılımcıların muhasebe dersine ilişkin endişe ve tutumları arasında zıt yönlü bir ilişki tespit etmiştir. Temelli ve Çınar (2018) maliyet muhasebesi dersine ilişkin İİBF öğrencilerinin başarı ve tutumları arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmada öğrencilerin maliyet muhasebesi dersine yönelik tutumları ile başarıları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Aksu ve Oral (2017) benzer bir şekilde öğrencilerin genel anlamda olumlu tutuma sahip oldukları, cinsiyet ve bölüm yanı sıra eğitmenin de derse yönelik tutumla anlamlı farklılık içinde olduğunu görmüş fakat yaş ile ilgili anlamlı farklılık görememişlerdir. Gölpek Karababa (2020) lisans öğrencilerine yönelik muhasebe dersi tutumunun araştırıldığı çalışmasında kadın öğrencilerin ve işletme bölümü öğrencilerinin gereklilik ve genel tutumunun, 3. Sınıf öğrencilerinde de gereklilik tutumunun daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Apak

(2020) çalışmasında önlisans öğrencilerinin muhasebe dersine tutumunu araştırmış ve tutumun orta üstü olduğunun yanı sıra sınıf ile tutum arasında farklılaşma tespit etmiştir.

Atabay (2011) hukuk fakültelerinde muhasebe dersinin önemine ilişkin araştırmasında hukuk fakültesi ders içeriklerinin fakültelerin yüzde 22'sinde öğrencilerin mesleki yaşamlarında gerekliliğinden yola çıkarak muhasebe eğitimi verildiği bulgusuna varılmıştır. Erol ve Erkan (2008) mezun olunan lise türünün tutumda farklılık oluşturduğunu tespit etmişlerdir. Ayanoğlu vd. (2013) sağlık hizmetleri yönetimi alanındaki eğitime yönelik bir çalışmada muhasebe ve finansmana özellikle önem verilmesinin gerektiğine yönelik sonuç elde etmişlerdir. Biçer vd. (2018) sağlık yönetimi öğrencileri üzerine benzer bir çalışma yapmış ve muhasebe dersinin gerekli görülmesine rağmen derse ilgisiz oldukları ve dersi sevmediklerini görmüşlerdir. Yine dersi geçme harf ortalamalarının ve bölümü sevmelerinin de tutumları ile tutarlılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Tutumları ile cinsiyet, yaş, sınıf ve öğrenim türü arasında anlamlı bir fark görememişlerdir. Kurtlar ve Yıldız (2020) çalışmalarında cinsiyet ve bölümün tutum ile anlamlı farklılık içinde olduğunu tespit etmişlerdir. Kaya (2007) bu konuyu muhasebe dersinin ilk defa alınması açısından ele almış ve öğrencilerin dönem başında olumlu tutuma sahipken dönem sonunda bunun olumsuzla döndüğünü tespit etmiştir. Ay vd. (2020) çalışmalarında muhasebe dersi not ortalaması ve genel akademik not ortalaması ile muhasebe dersine yönelik tutum arasında anlamlı farklılıklar bulmuştur.

3. METODOLOJİ

Bu çalışmanın amacı ile muhasebe dersi öğrencilerinin, muhasebe derslerine yönelik tutumlarının araştırılması ve demografik özellikleri ile anlamlı farklılıkların olup olmadığının tespit edilmesidir. Bu kapsamda araştırma kısmında 2016-2017 eğitim döneminde Mardin Artuklu Üniversitesi lisans düzeyi iktisat ve işletme bölümlerinde muhasebe dersi alan öğrencilere anket uygulanmıştır. Bu bölümlerde muhasebe dersleri diğer bölümlere göre daha yoğun verilmektedir. Söz konusu bölümler bundan dolayı seçilmiştir. Yöntem olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada Ertuğrul ve Özdemir'in (2014) çalışmalarında kullandıkları anket kullanılmıştır. (ilgili çalışmanın kısa içeriğinden bahsedilerek mevcut çalışmada kullanılmasını daha anlamlı kılacaktır) Katılımcıların cevaplarının doğru olduğu ve yönlendirilmedikleri varsayılmıştır. Ölçek içeriğinde muhasebe dersini alan öğrencilerin muhasebe dersine yönelik tutumlarının tespit edilmesine yönelik 58 ifade mevcuttur. 5'li likert tipi derecelendirme ile hazırlanan bu ölçekte katılımcıların bu ifadeleri cevaplamaları istenmiştir. Toplanan veriler SPSS ile analize tabi tutulmuştur. Çalışma verileri 2017 yılına ait olduğundan etik kurul izni bulunmamaktadır.

Çalışmada parametrik ya da nonparametrik yöntemlerden hangisinin kullanılacağına karar vermek için Eymen'in (2007:88) çalışmasında ifade ettiği kriterler baz alınmış ve parametrik yöntemlerin kullanılabilmesi için gereken iki kriter olan 30'dan büyük örneklem büyüklüğü ve verilerin homojen ve normal dağılması şartlarının sağlanıp sağlanmadığına bakılmıştır. Bu çalışmada örneklem büyüklüğünün 101 olması sebebiyle ilk şartın sağlandığı tespit edilmiş, fakat yapılan normallik analizi sonrası gerek Kolmogorov-Smirnov testi p değerleri ($p=0,000$) ve Shapiro-Wilk testi p değerlerinin ($p=0,000$) 0,05'ten küçük olması, gerekse basıklık ve çarpıklık değerlerinin de -1,5 ve +1,5 aralığında (Tabachnick ve Fidell, 2013) olmadığının görülmesi verilerin normal dağılmadığını göstermiştir. Bu sebeple çalışmadaki

verilere non-parametrik yöntemler uygulanmıştır. Anket kapsamında toplanan veriler SPSS 22.0 ile frekans analizine, Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis testlerine tabi tutulmuştur. Demografik verilerde iki gruplu olanlar Mann-Whitney U, ikiden fazla gruplu olanlar ise Kruskal-Wallis testlerine tabi tutulmuştur. Çalışmada her tutum ifadesinin ayrı ayrı demografik değişkenlerle anlamlı farklılığının olup olmadığı inceleneceğinden faktör analizi yapılmamıştır. Analiz sonuçlarında frekans dağılımlarının yanı sıra istatistiki açıdan anlamlı farklılığın olduğu bulgulara da yer verilmiştir.

3.1. Bulgular

Çalışmada öncelikle kullanılan ölçeğin güvenilirliği incelenmiştir. Uzunsakal ve Yıldız (2018) Cronbach Alfa değerlerinde 0,60-0,80 aralığını oldukça güvenilir olduğunu ifade etmiştir. Çalışmada yapılan güvenilirlik analizi sonucunda araştırmada kullanılan ölçeğin Cronbach's Alfa değeri 0.607 olduğundan güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

3.1.1. Demografik Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin yüzde 56,4'ü 18-21 yaş aralığındayken, yüzde 37,6'sı 22-25, yüzde 5,9'u 26-29 yaş aralığındadır. 30 yaş ve üstü katılımcının olmadığı görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin yüzde 54,5'i olan 55 tanesi kadın, yüzde 45,5'i olan 46 tanesi erkektir. Katılımcıların bölümlerine bakılacak olursa yüzde 35,6'sının İşletme bölümü öğrencisi olduğu, diğer yüzde 64,4'ünün ise İktisat bölümü öğrencisi olduğu görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu olan yüzde 67,3'ü birinci sınıf öğrencisidir. Kalan öğrencilerin yüzde 29,7'si dördüncü sınıf öğrencisiyken, 2, 3 ve 5. sınıf öğrencisi birer kişi bulunmaktadır. Mezun olunan lise türü açısından katılımcıların yüzde 61,4'ü Düz Lise mezunudur. Kalanların yüzde 20,8'i Anadolu Lisesi, yüzde 11,9'u Meslek Lisesi, yüzde 5'i Özel Lise, yüzde 1'i ise Fen Lisesi mezunudur. Öğrencilerin yüzde 32,7'si daha önce muhasebe dersi almıştır. Yüzde 67,3'ü ise daha önce muhasebe dersi almamıştır. Öğrencilerin yüzde 87,1'i aldığı muhasebe dersini zorunlu almıştır. Kalan yüzde 12,9'u ise seçmeli olarak almıştır. Öğrencilerin yüzde 52,5'inin yakın çevresinde muhasebe mesleğini yapan birisi bulunmaktadır. Kalan yüzde 47,5'inin ise yakın çevresinde muhasebe mesleğini yapan birisi bulunmamaktadır.

Tablo 1. Demografik Bilgiler

	Kategoriler	Frekans	Yüzde	n	%
YAŞ	18-21	57	56,4	101	100
	22-25	38	37,6		
	26-29	6	5,9		
	30-33	0	0,0		
	33≤	0	0,0		
CİNSİYET	Kadın	55	54,5	101	100
	Erkek	46	45,5		
BÖLÜM	İşletme	36	35,6	101	100
	İktisat	65	64,4		
SINIF	1	68	67,3	101	100
	2	1	1,0		
	3	1	1,0		
	4	30	29,7		
	5	1	1,0		

MEZUN OLUNAN LİSE	Düz Lise	62	61,4	101	100
	Anadolu Lisesi	21	20,8		
	Fen Lisesi	1	1,0		
	Özel Lise	5	5,0		
	Meslek Lisesi	12	11,9		
DAHA ÖNCE MUHASEBE DERSİ ALDINIZ MI?	Evet	33	32,7	101	100
	Hayır	68	67,3		
ŞUAN ALDIĞINIZ MUHASEBE DERSİNİ ZORUNLU MU SEÇMELİ Mİ ALDINIZ?	Zorunlu	88	87,1	101	100
	Seçmeli	13	12,9		
YAKIN ÇEVRENİZDE MUHASEBECİ VAR MI?	Evet	53	52,5	101	100
	Hayır	48	47,5		

Tablo 2’de muhasebe dersine yönelik öğrencilerin tutumlarının belirlenmesi için katılımcılara sorulan sorulara verilen cevapların frekans analizi, ortalama ve standart sapmaları verilmiştir. Bu verilere göre öğrencilerin en çok verdiği üç cevap muhasebe öğrenmenin ileride gelirlerine önemli katkı sağlayacağı, muhasebeyi iyi bilmenin iş olanaklarını arttıracığı ve muhasebe öğrenerek gelecekte iyi bir kariyer yapılabileceği ifadeleridir. En çok katılmadıkları üç ifade ise muhasebenin günlük yaşamda bir öneminin olmadığı, muhasebenin boş, sıkıcı ve gereksiz olduğu ve muhasebenin kendilerine gereksiz ve anlamsız gelmesi ifadeleridir.

Tablo 2. Muhasebe Dersine Yönelik Tutum

Derse Yönelik Tutum İfadeleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam	Ortalama	Standart Sapma
1. Muhasebe bilmece gibidir, soruları çözünce zevk alıyorum	2	14	15	42	28	101	3,79	1,06
2. Muhasebeden korkarım	18	41	20	19	3	101	2,49	1,08
3. Muhasebe ile uğraşmaktan asla sıkılmam	2	22	27	34	16	101	3,40	1,06
4. Muhasebe dersine girmek istemem	35	42	14	9	1	101	2,00	0,97
5. Muhasebe günlük hayatta bize çok lazım olan bir konudur	1	7	16	49	28	101	3,95	0,90
6. Muhasebeden bir şey anlamıyorum	25	47	16	9	4	101	2,21	1,04
7. Muhasebeyi gerçekten seviyorum	0	14	21	43	23	101	3,74	0,97
8. Aslında kimsenin muhasebeyi sevdiğine inanmıyorum	25	40	28	7	1	101	2,20	0,93
9. Boş zamanlarımda muhasebe sorusu çözerim	23	35	30	11	2	101	2,35	1,01
10. Muhasebe çalışırken uykum gelir	23	44	14	17	3	101	2,34	1,10
11. Muhasebe bilmek insana üstün nitelikler kazandırır	2	13	33	38	15	101	3,50	0,97
12. Muhasebeyi diğer derslerden daha çok severim	12	31	20	25	13	101	2,96	1,25
13. Muhasebe dersi kadar sıkıcı bir ders olamaz	42	29	13	14	3	101	2,08	1,17
14. Muhasebe sorusuyla uğraşmak insana zevk verir	5	13	25	43	15	101	3,50	1,06
15. Muhasebenin gerekli olduğuna pek inanmıyorum	36	44	12	6	3	101	1,97	1,00
16. Muhasebe konularına daha fazla ders saati ayrılmasını isterim	3	25	31	32	10	101	3,21	1,02

17. Muhasebenin gerçek hayatta ne işe yarayacağını anlayamadım	33	51	9	6	2	101	1,94	0,92
18. Muhasebe çalışmak beni dinlendirir	10	30	40	15	6	101	2,77	1,02
19. Muhasebe çalışırken aklıma anlamsız şeyler gelir aklımı toparlayamam	20	51	15	13	2	101	2,27	0,99
20. Muhasebe gerçek hayatı anlamama yardım eden bir derstir	4	23	26	40	8	101	3,25	1,02
21. Muhasebenin günlük yaşamımızda bir önemi yoktur	42	43	12	4	0	101	1,78	0,81
22. Muhasebe hakkında daha çok şey öğrenmek isterim	1	10	14	43	33	101	3,96	0,98
23. Bir muhasebe problemi üzerinde düşünmek beni sinirlendirir	21	35	24	17	4	101	2,49	1,12
24. Bence muhasebe çok zevklidir	2	17	23	37	22	101	3,59	1,07
25. Muhasebe çalışmaya başladığımda kendimi yorgun hissederim	14	44	19	18	6	101	2,58	1,12
26. Mümkün olsa muhasebe öğretmeni olmak isterim	12	19	27	21	22	101	3,22	1,31
27. Muhasebe sıkıcı, boş ve gereksizdir	45	39	9	5	3	101	1,83	0,99
28. Öğrencilerin muhasebeden korkmalarına bir anlam veremiyorum	6	26	26	30	13	101	3,29	1,14
29. Muhasebe benim ilgi alanıma girmiyor	28	37	16	15	5	101	2,33	1,18
30. Arkadaşlarımla muhasebe konularında tartışmaktan zevk alırım	8	26	18	42	7	101	3,14	1,12
31. Muhasebe bana gereksiz ve anlamsız geliyor	41	43	7	9	1	101	1,87	0,96
32. Muhasebeden hoşlanırım	4	19	14	47	17	101	3,53	1,10
33. Muhasebeyi sevmek mümkün değil	36	44	6	12	3	101	2,03	1,08
34. Muhasebe öğrenerek gelecekte iyi bir kariyer yapmak mümkündür	5	6	10	38	42	101	4,05	1,10
35. Muhasebe en soğuk olduğum derslerden biridir	36	36	11	14	4	101	2,15	1,17
36. Çalışma zamanımın çoğunu muhasebeye ayırmak isterim	7	30	35	22	7	101	2,92	1,04
37. Muhasebeye ayırdığım zamanın boş ve gereksiz olduğunu düşünüyorum	38	46	4	10	3	101	2,05	1,04
38. Muhasebe benim için ilgi çekicidir	5	22	17	44	13	101	3,38	1,11
39. Muhasebe dersine girerken büyük bir sıkıntı duyarım	33	38	19	9	2	101	2,10	1,03
40. Muhasebe dersi sınavından çekinirim	14	32	17	29	9	101	2,87	1,23
41. Muhasebe dersi benim için bir angaryadır	26	30	32	9	4	101	2,36	1,08
42. Muhasebe dersi eğlenceli bir derstir	2	16	15	47	21	101	3,68	1,04
43. Muhasebe dersinde zaman geçmek bilmez	31	43	9	12	6	101	2,20	1,18
44. Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir	4	12	11	45	29	101	3,82	1,10
45. Muhasebe problemleri çözmeye çalışmak bana çekici gelmiyor	22	37	27	14	1	101	2,36	1,01
46. Muhasebe öğrenmek, zahmete değer	3	10	15	49	24	101	3,80	1,01
47. Muhasebe çok karmaşık bir yapıya sahiptir	4	20	27	34	16	101	3,38	1,09
48. Muhasebe öğrenmek ileride gelirime önemli katkılarda bulunacak	0	4	12	43	42	101	4,22	0,81
49. Muhasebe beni ürkütür	26	38	16	19	2	101	2,34	1,12
50. Yıllarca muhasebe okusam bıkmam	10	27	37	19	8	101	2,88	1,08
51. Muhasebe dersi olmasa öğrencilik hayatı daha zevkli olur	23	45	23	9	1	101	2,21	0,93

52. Muhasebeden bir şey anlamıyorum	27	47	11	13	3	101	2,19	1,07
53. Muhasebe sevdiğim bir derstir	2	16	15	46	22	101	3,69	1,05
54. Zorunlu olmasam muhasebe derslerine girmezdim	28	39	15	15	4	101	2,29	1,14
55. Muhasebe çalışmaya başlayınca bırakmak zor gelir	6	22	32	32	9	101	3,16	1,06
56. Muhasebesel düşünme yeteneğine sahip değilim	20	47	18	13	3	101	2,33	1,03
57. Muhasebeyi iyi bilmek çalışma olanaklarımı arttıracaktır	0	10	10	42	39	101	4,09	0,94
58. Meslek hayatımda muhasebeyi kullanacağımı sanmıyorum	38	31	14	15	3	101	2,15	1,17

Çalışmanın bundan sonraki bölümünde demografik özelliklerle tutum ölçeğinde yer alan ifadelerin arasındaki anlamlı farklılığın bulunup bulunmadığı analiz edilmiştir. Demografik özelliklerle ayrı ayrı tüm ifadeler istatistiki olarak analiz edilerek istatistiki açıdan anlamlı farklılık olan bulgular çalışmada sunulmuştur.

Tablo 3. Cinsiyet ile Ders Yönelik Tutum İfadeleri

Ders Yönelik Tutum	Cinsiyet	N	Sıra Değerleri Ortalaması	U	Z	p
11	Kadın	55	58,34	861,500	-2,890	0,004
	Erkek	46	42,23			
22	Kadın	55	56,41	967,500	-2,157	0,031
	Erkek	46	44,53			
39	Kadın	55	45,12	941,500	-2,319	0,020
	Erkek	46	58,03			

*p<0,05

Tablo 3'te yer alan veriler incelendiğinde, öğrencilerin cinsiyeti ile muhasebe dersine yönelik tutum ifadeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. "Muhasebe bilmek insana üstün nitelikler kazandırır" ve "Muhasebe hakkında daha çok şey öğrenmek isterim" ifadelerine kız öğrencilerin daha yüksek düzeyde katıldığı, buna karşın "Muhasebe dersine girerken büyük bir sıkıntı duyarım" ifadesine erkek öğrencilerin daha fazla katıldığı görülmüştür. Bu sonuçlar, cinsiyetin muhasebe dersine yönelik tutumlar üzerinde etkili bir değişken olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. Bölüm ile Ders Yönelik Tutum İfadeleri

Ders Yönelik Tutum	Grup	N	Sıra Değerleri Ortalaması	U	Z	p
1	İşletme	36	59,58	861,000	-2,308	0,021
	İktisat	65	46,25			
3	İşletme	36	60,21	838,500	-2,439	0,015
	İktisat	65	45,90			
12	İşletme	36	61,58	780,000	-2,780	0,005
	İktisat	65	45,14			
13	İşletme	36	43,44	898,000	-2,033	0,042
	İktisat	65	55,18			
15	İşletme	36	43,76	909,500	-1,980	0,048
	İktisat	65	55,01			
16	İşletme	36	62,86	743,000	-3,151	0,002
	İktisat	65	44,43			
19	İşletme	36	43,33	894,000	-2,113	0,035
	İktisat	65	55,25			

34	İşletme	36	60,28	836,000	-2,534	0,011
	İktisat	65	45,86			
38	İşletme	36	58,50	900,000	-2,018	0,044
	İktisat	65	46,85			
44	İşletme	36	59,50	864,000	-2,306	0,021
	İktisat	65	46,29			
53	İşletme	36	60,28	836,000	-2,513	0,012
	İktisat	65	45,86			
55	İşletme	36	59,74	855,500	-2,318	0,020
	İktisat	65	46,16			

*p<0,05

Tablo 4'teki verilere bakıldığında, katılımcıların bölümleri ile muhasebe dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. İktisat bölümü öğrencilerinin, "Muhasebe dersi kadar sıkıcı bir ders olamaz", "Muhasebenin gerekli olduğuna pek inanmıyorum" ve "Muhasebe çalışırken aklıma anlamsız şeyler gelir, aklımı toparlayamam" ifadelerine daha fazla katılım gösterdiği belirlenmiştir. Öte yandan, işletme bölümü öğrencilerinin, "Muhasebe bilmece gibidir, soruları çözünce zevk alıyorum", "Muhasebe ile uğraşmaktan asla sıkılmam", "Muhasebeyi diğer derslerden daha çok severim", "Muhasebe konularına daha fazla ders saati ayrılmasını isterim", "Muhasebe öğrenerek gelecekte iyi bir kariyer yapmak mümkündür", "Muhasebe benim için ilgi çekicidir", "Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir", "Muhasebe sevdiğim bir derstir" ve "Muhasebe çalışmaya başlayınca bırakmak zor gelir" ifadelerine daha yüksek düzeyde katılım gösterdiği görülmüştür. Bu bulgular, öğrencilerin bölümlerinin, muhasebe dersine yönelik tutumlarını belirleyen önemli bir faktör olduğunu göstermektedir.

Tablo 5. Muhasebe Dersinin Daha Önceden Alınması ile Derse Yönelik Tutum İfadeleri

Derse Yönelik Tutum	Daha Önce Muhasebe Dersi Aldınız mı?	N	Sıra Değerleri Ortalaması	U	Z	p
5	Evet	33	42,24	833,000	-2,256	0,024
	Hayır	68	55,25			
8	Evet	33	58,85	863,000	-1,975	0,048
	Hayır	68	47,19			
15	Evet	33	59,73	834,000	-2,235	0,025
	Hayır	68	46,76			
27	Evet	33	60,97	793,000	-2,579	0,010
	Hayır	68	46,16			
31	Evet	33	59,21	851,000	-2,122	0,034
	Hayır	68	47,01			
44	Evet	33	39,02	726,500	-3,044	0,002
	Hayır	68	56,82			

*p<0,05

Tablo 5'te yer alan verilere göre, katılımcıların daha önce muhasebe dersi alıp almadıkları ile muhasebe dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Daha önce muhasebe dersi almayan katılımcıların, "Muhasebe günlük hayatta bize çok lazım olan bir konudur" ve "Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir" ifadelerine daha yüksek düzeyde katıldıkları görülmüştür. Öte yandan, daha önce muhasebe dersi almış olan katılımcıların, "Aslında kimsenin muhasebeyi sevdiğine

inanmıyorum", "Muhasebenin gerekli olduğuna pek inanmıyorum", "Muhasebe sıkıcı, boş ve gereksizdir" ve "Muhasebe bana gereksiz ve anlamsız geliyor" ifadelerine daha fazla katılım gösterdikleri belirlenmiştir. Bu bulgular, muhasebe dersine yönelik tutumların, öğrencilerin bu dersi daha önce alıp almamalarıyla önemli ölçüde ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 6. Muhasebe Dersinin Zorunlu/Seçmeli Olması ile Derse Yönelik Tutum İfadeleri

Derse Yönelik Tutum	Muhasebe Dersini Zorunlu mu Seçmeli mi Aldınız?	N	Sıra Değerleri Ortalaması	U	Z	p
2	Zorunlu	88	53,20	378,500	-2,054	0,040
	Seçmeli	13	36,12			

*p<0,05

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğrencilerin muhasebe dersini zorunlu ya da seçmeli almaları ile muhasebeden korkmaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır. Muhasebe dersini zorunlu olarak alanların muhasebeden daha çok korktuğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Yakın Çevrede Muhasebeci Olması ile Derse Yönelik Tutum İfadeleri

Derse Yönelik Tutum	Yakın Çevrenizde Muhasebeci var mı?	N	Sıra Değerleri Ortalaması	U	Z	p
28	Evet	53	58,06	898,000	-2,627	0,009
	Hayır	48	43,21			
32	Evet	53	56,37	987,500	-2,056	0,040
	Hayır	48	45,07			
48	Evet	53	56,52	979,500	-2,158	0,031
	Hayır	48	44,91			
51	Evet	53	45,62	987,000	-2,057	0,040
	Hayır	48	56,94			
53	Evet	53	57,52	926,500	-2493	0,013
	Hayır	48	43,80			

*p<0,05

Tablo 7'deki verilere göre, öğrencilerin yakın çevrelerinde bir muhasebeci olup olmaması ile muhasebe dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Özellikle, "Öğrencilerin muhasebeden korkmalarına bir anlam veremiyorum", "Muhasebeden hoşlanırım", "Muhasebe öğrenmek ileride gelime önemli katkılarda bulunacak" ve "Muhasebe sevdiğim bir derstir" ifadelerine, yakın çevresinde muhasebeci tanıdığı olan öğrencilerin daha yüksek düzeyde katılım gösterdikleri belirlenmiştir. Buna karşılık, "Muhasebe dersi olmasa öğrencilik hayatı daha zevkli olur" ifadesine ise, yakın çevresinde muhasebeci tanıdığı olmayan öğrencilerin daha fazla katıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, muhasebe dersini zorunlu olarak alan öğrencilerin, muhasebeden daha fazla korktuğu da belirlenmiştir. Bu bulgular, öğrencilerin çevresel faktörlerinin ve muhasebe ile olan yakınlıklarının, dersle ilgili tutumlarını önemli ölçüde etkilediğini göstermektedir.

Tablo 8. Yaş ile Derse Yönelik Tutum İfadeleri

Derse Yönelik Tutum	Grup	N	Sıra Değerleri Ortalaması	df	X ²	p
1	18-21	57	52,29	2	6,591	0,037
	22-25	38	45,14			
	26-29	6	75,83			
27	18-21	57	46,40	2	7,551	0,023
	22-25	38	60,11			
	26-29	6	37,00			
28	18-21	57	56,57	2	7,529	0,023
	22-25	38	41,11			
	26-29	6	60,75			
30	18-21	57	54,89	2	6,740	0,034
	22-25	38	42,54			
	26-29	6	67,58			
44	18-21	57	58,06	2	8,915	0,012
	22-25	38	40,91			
	26-29	6	47,83			
46	18-21	57	56,13	2	11,366	0,003
	22-25	38	40,11			
	26-29	6	71,25			
48	18-21	57	56,46	2	6,460	0,040
	22-25	38	42,22			
	26-29	6	54,67			
53	18-21	57	55,46	2	10,712	0,005
	22-25	38	40,75			
	26-29	6	73,50			

*p<0,05

Tablo 8'deki veriler incelendiğinde, katılımcıların yaşları ile muhasebe dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Özellikle, "Muhasebe bilmece gibidir, soruları çözünce zevk alıyorum", "Öğrencilerin muhasebeden korkmalarına bir anlam veremiyorum", "Arkadaşlarımla muhasebe konularında tartışmaktan zevk alırım", "Muhasebe öğrenmek, zahmete değer" ve "Muhasebe sevdiğim bir derstir" ifadelerine en yüksek katılımın 26-29 yaş aralığındaki öğrencilerden geldiği görülmüştür. Buna karşılık, muhasebenin sıkıcı, boş ve gereksiz olduğunu en çok düşünen öğrencilerin 22-25 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, "Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir" ve "Muhasebe öğrenmek ileride gelirime önemli katkılarda bulunacak" ifadelerine en yüksek katılımın ise 18-21 yaş aralığındaki öğrencilerden geldiği tespit edilmiştir. Bu bulgular, öğrencilerin yaşlarının, muhasebe dersine yönelik tutumlarını belirleyen önemli bir faktör olduğunu göstermektedir.

Tablo 9. Sınıf ile Derse Yönelik Tutum İfadeleri

Derse Yönelik Tutum	Grup	N	Sıra Değerleri Ortalaması	df	X ²	p
13	1	68	46,95	4	9,552	0,049
	2	1	21,50			
	3	1	21,50			
	4	30	60,80			
	5	1	91,50			
21	1	68	47,57	4	10,214	0,037
	2	1	91,50			

	3	1	99,50			
	4	30	54,18			
	5	1	99,50			
27	1	68	44,47	4	14,441	0,006
	2	1	65,00			
	3	1	96,00			
	4	30	62,57			
	5	1	89,00			
42	1	68	55,43	4	10,193	0,037
	2	1	10,50			
	3	1	26,00			
	4	30	41,82			
	5	1	91,00			
44	1	68	57,36	4	12,456	0,014
	2	1	10,50			
	3	1	50,00			
	4	30	39,00			
	5	1	50,00			
48	1	68	56,20	4	12,540	0,014
	2	1	2,50			
	3	1	10,50			
	4	30	43,53			
	5	1	10,50			
53	1	68	56,60	4	10,433	0,034
	2	1	10,50			
	3	1	56,50			
	4	30	39,28			
	5	1	56,50			

*p<0,05

Tablo 9'da yer alan veriler, öğrencilerin sınıf düzeyleri ile muhasebe dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, "Muhasebe dersi kadar sıkıcı bir ders olamaz" ve "Muhasebe dersi eğlenceli bir derstir" ifadelerine en yüksek katılımın beşinci sınıf öğrencilerinden geldiği tespit edilmiştir. "Muhasebenin günlük yaşamımızda bir önemi yoktur" ifadesine ise en çok üçüncü ve beşinci sınıf öğrencileri katılmıştır. Üçüncü sınıf öğrencileri ayrıca "Muhasebe sıkıcı, boş ve gereksizdir" ifadesine de en yüksek katılım göstermiştir. Öte yandan, birinci sınıf öğrencileri "Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir", "Muhasebe öğrenmek ileride gelirime önemli katkılarda bulunacak" ve "Muhasebe sevdiğim bir derstir" ifadelerine en fazla katılan grup olmuştur. Buna karşın, "Muhasebe dersi kadar sıkıcı bir ders olamaz" ifadesine en az katılım ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinden gelmiştir. Benzer şekilde, "Muhasebenin günlük yaşamımızda bir önemi yoktur" ve "Muhasebe sıkıcı, boş ve gereksizdir" ifadelerine en az birinci sınıf öğrencileri katılmıştır. İkinci sınıf öğrencileri ise "Muhasebe dersi eğlenceli bir derstir", "Muhasebe derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir", "Muhasebe öğrenmek ileride gelirime önemli katkılarda bulunacak" ve "Muhasebe sevdiğim bir derstir" ifadelerine en düşük düzeyde katılım göstermiştir. Bu bulgular, öğrencilerin sınıf düzeylerinin, muhasebe dersine yönelik tutumlarında belirleyici bir etken olduğunu göstermektedir.

Tablo 10. Mezun Olunan Lise Türü ile Derse Yönelik Tutum İfadeleri

Derse Yönelik Tutum	Lise Türü	N	Sıra Değerleri Ortalaması	df	X ²	p
41	Düz Lise	62	53,09	4	10,881	0,028
	Anadolu Lisesi	21	60,69			
	Fen Lisesi	1	41,50			
	Özel Lise	5	36,50			
	Meslek Lisesi	12	30,08			

*p<0,05

Tablo 10'da yer alan verilere göre, katılımcıların mezun oldukları lise türü ile muhasebe dersine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Özellikle, "Muhasebe dersi benim için bir angaryadır" ifadesine katılım düzeyinde belirgin bir fark görülmüştür. Bu ifadeye en yüksek katılım Anadolu lisesi mezunlarından gelirken, meslek lisesi mezunlarının bu ifadeye en düşük katılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu bulgu, mezun olunan lise türünün, muhasebe dersine yönelik tutumlar üzerinde etkili olabileceğini göstermektedir.

4. SONUÇ

Günümüzdeki gelişmeler muhasebe alanında da gelişmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu ise muhasebe biliminin ilk adımı olan muhasebe eğitimi alanındaki gelişmelere bağlıdır. Muhasebe eğitimi sırasında muhasebe derslerine yönelik tutumun tespit edilerek demografik özellikler gibi çeşitli faktörlerle birlikte ele alınarak yeniden şekillendirilmesi daha donanımlı meslek mensubu yetiştirilmesinin önünü açılacaktır. Muhasebe eğitiminin bu açıdan ele alınması ve bu çerçevede yeni yaklaşımların geliştirilmesi faydalı olacaktır.

Bu çalışmada muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersine yönelik tutumlarının tespit edilmesi ve demografik özelliklerinin muhasebe dersine yönelik tutumları ile anlamlı farklılığın olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada muhasebe dersine yönelik tutumları açısından öğrencilerin en çok muhasebe öğrenerek iyi bir kariyer ve gelir sağlayarak iş olanaklarını artırdığı düşüncesinde birleştikleri görülmüştür. Muhasebenin sıkıcı, boş ve gereksiz olduğunu düşünmedikleri ve günlük hayatta yerinin olmadığına katılmadıkları görülmüştür. Bu veriler ışığında öğrencilerin muhasebe dersinin gelecekte kendilerine maddi ve manevi fayda sağlayacağına inandıkları ve muhasebe dersinin faydalı, önemli ve gerekli olduğunu düşündükleri söylenebilir. Çalışma bulgularına bakıldığında şunlar görülmüştür;

- Genel olarak muhasebe dersine yönelik olumlu bir tutum söz konusudur.
- Kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha olumlu bir tutum içindedir.
- 26-29 yaş aralığındaki öğrenciler muhasebeye karşı daha olumlu bir tutum içindeyken 22-25 yaş aralığındakilerin daha olumsuz bir tutuma sahiptir. Diğer taraftan 18-21 yaş aralığındaki öğrenciler muhasebenin ileride kendilerine sağlayacağı ekonomik katkıya daha çok odaklanmaktadır.
- Anadolu lisesi mezunu öğrencileri derse karşı daha olumsuz bir tutuma sahiptir.

- İşletme bölümü öğrencilerinin iktisat bölümü öğrencilerine kıyasla daha olumlu bir tutuma sahiptir.
- Sınıf faktörünün derse yönelik tutum açısından net bir açıklama gücünün olduğu tespit edilememiştir.
- Muhasebe dersini daha önce almayanlar, muhasebe dersine ilişkin daha olumlu bir tutum içindedir.
- Muhasebe dersini zorunlu olarak alanlar, muhasebeden daha çok korkmaktadır.
- Yakın çevresinde muhasebeci tanıdığı olanlar, muhasebe dersine yönelik daha olumlu bir tutum içindedir.

Bu bulgular literatür ile beraber incelendiğinde Marriott (2004), Ertuğrul ve Özdemir (2014), Danziger ve Eden (2006) ve Reed ve Kratchman'ın (1989) çalışmalarında olumsuz bir tutumdan bahsedilirken Aksu ve Oral (2017), Apak (2020), Demir ve Çam (2006) ve Özcan vd.'nin (2009) bulguları ile benzerlikten bahsedilebilir. Cinsiyet ile tutum birlikte incelendiğinde Aksu ve Oral (2017), Gölpek Karababa (2020) ve Kurtlar ve Yıldız'ın (2020) bulguları bu çalışmanın da bulguları ile benzer bir şekilde cinsiyetin tutum üzerinde anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koyarken Biçer vd. (2018) bunun tersi bir sonuca ulaşmıştır. Biçer vd. (2018) ve Aksu ve Oral (2017) yaş ile tutum arasında anlamlı bir fark tespit edemezken bu çalışmada yaş ile tutum arasındaki anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada Erol ve Erkan (2008) ile benzer bir şekilde mezun olunan lise türünün tutum ile anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Bölümün tutum üzerindeki durumu incelendiğinde bu çalışmanın bulguları Aksu ve Oral (2017), Gölpek Karababa (2020) ve Kurtlar ve Yıldız'ın (2020) çalışmalarındaki bulgular ile benzer bir şekilde bölümün muhasebe dersine yönelik tutum ile anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların sınıfı ile tutumları birlikte ele alındığında Gölpek Karababa (2020) Biçer vd. (2018) ile benzer bir şekilde anlamlı farklılık tespit edilirken Apak (2020) bu konuda tam tersi bir sonuca ulaşmıştır.

Muhasebe dersinin daha önce alınıp alınmadığının tutum ile anlamlı farklılık içerisinde olduğu sonucuna ulaşan bu çalışmanın bulguları Kaya'nın (2007) bulgusu ile benzer bir durumu ortaya koymaktadır. Bu çalışmada diğer çalışmalara ek olarak muhasebe dersinin zorunlu olarak alınması ve yakın çevrede muhasebeci kişilerin olmasının da muhasebe dersine yönelik tutum ile anlamlı farklılık içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bulgular öğrencilerin demografik özelliklerinin ders tutumlarını etkilediğini göstermekte, bu ise demografik özelliklerin eğitimin planlanmasında dikkate alınmasının faydalı olacağını göstermektedir. Muhasebe eğitiminin planlanmasına yönelik gelecek çalışmalarda demografik bilgilerinin de göz önünde bulundurulması faydalı olacaktır.

YAZARLARIN BEYANI

Yayın Etiği Beyanı: Araştırmanın tüm safhalarında araştırma ve yayın etiğine özen gösterilmiştir. Çalışma verileri 2017 yılına ait olduğundan etik kurul izni bulunmamaktadır.

Katkı Oranı Beyanı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

KAYNAKÇA

- Aksu, İ. ve Oral, T. (2017), Lisans öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik algı tutum ve başarı durumlarına ilişkin bir araştırma, *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 12, 706-717.
- Apak, İ. (2020), Ön lisans öğrencilerinin muhasebe derslerine yönelik tutumları üzerine bir araştırma, *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 40, 227-236.
- Atabay, E. (2011). Osmanlıdan günümüze muhasebenin gelişiminde hukukun yeri – Mevcut hukuk fakültelerinde muhasebe derslerinin önemi, *Akademik Bakış Dergisi*, 25(Temmuz-Ağustos), 1-14.
- Ay, M. Çevik Tekin, İ. ve Öztemiz, D. (2020). Önlisans öğrencilerinin muhasebe dersine karşı tutumları ve başarı düzeyini belirlemeye yönelik bir uygulama, *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(51), 598-609.
- Ayanoğlu, Y., Hüseyin A. ve Abdülkadir T. (2013). Sağlık hizmetleri yönetimi eğitiminde muhasebe ve finansman derslerinin önemi, *Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 15(1), 23-42.
- Biçer, E., Aydın, Y. ve İlman, E. (2018). Sağlık yönetimi öğrencilerinin muhasebe dersine karşı tutumlarının başarı düzeylerine etkisi üzerine bir araştırma, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 179-200.
- Bougen, P. (1994). Joking apart: The serious side of the accountant stereotype, *Accounting Organisations and Society*, 19(3), 319-335.
- Byrne, M., & Willis, P. (2005). Irish secondary students' perceptions of the work of an accountant and the accounting profession, *Accounting Education; An International Journal*, 14(4), 367-381.
- Cengiz, S. ve Tekin, B. (2019). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerde strese neden olan faktörlerle derse yönelik tutumları arasındaki ilişkinin araştırılması", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (81), 183-212.
- Cory, S. (1992). Quality and quantity of accounting students and the stereotypical accountant: is there a relationship?, *Journal of Accounting Education*, 10(1), 1- 24.
- Danziger, N., & Eden, Y. (2006). Student career aspirations and perceptions: the case of Israeli accounting students, *Accounting Education: An International Journal*, 15(2), 113-134.
- Demir, M. ve Çam, M. (2006). Muhasebe bölümü öğrencilerinin muhasebe öğreniminde başarılarını olumsuz etkileyen faktörlere ilişkin bir araştırma, *Muhasebe ve*

- Finansman Dergisi*, (32), 160-169.
- Erol, M. ve Erkan, G. (2008). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik Biga iktisadi ve idari birimler fakültesinde bir araştırma, *KMU IIBF Dergisi*, 10(14), 284- 301.
- Ertuğrul, İ ve Özdemir, İ. (2014). Muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti: Ege bölgesinde bir uygulama, *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 204-214.
- Eymen, U. E. (2007). SPSS 15.0 Veri Analiz Yöntemleri, http://yunus.hacettepe.edu.tr/~tonta/courses/spring2009/bby606/SPSS_15_0_ile_Veri_Analizi.pdf (Erişim Tarihi: 25.06.2020)
- Gölpek Karababa, A. (2020), Lisans öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(1), 66-77.
- Kaiser, H. (1974). An index of factorial simplicity, *Psychometrika*, 39(1), 31-36.
- Kaya, U. (2007). İlk defa muhasebe dersi alan öğrencilerin derse yönelik algılamaları üzerine bir alan araştırması: Karadeniz Teknik Üniversitesi örneği, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (36), 125-133.
- Kurtlar, M. ve Yıldız, E. (2020). Muhasebe dersine yönelik tutumların bireysel ve bölümsel farklılıklarının belirlenmesi: Mersin Üniversitesi örneği, *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 52-67.
- Marriott, P., & Marriott, N. (2003). Are we turning them on? A longitudinal study of undergraduate accounting students' attitude towards accounting a profession, *Accounting Education: An international journal*, 12(2), 113-133.
- Özcan, İ., Ünal, F. ve Helhel, Y. (2009). Muhasebe programı öğrencilerinin cinsiyet ve öğretim durumunun muhasebe mesleğine yönelik tutumları ile ilişkilendirilmesi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (41), 170-181.
- Paksoy, M., Akbulut, R. ve Aydın, V. (2005). Meslek yüksek okullarında muhasebe eğitiminin yeterliliği Harran Üniversitesi özelinde incelenmesi ve geleceğe ilişkin bir değerlendirme, *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 5(15), 73-106.
- Reed, S., & Kratchman, S. H. (1989). A longitudinal and cross-sectional study of students' perceptions of the importance of job attributes, *Journal of Accounting Education*, 7(2), 171-193.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics (6th ed.)*. Boston: Allyn and Bacon.
- Temelli, F. ve Çınar, Ö. (2018). İİBF öğrencilerinin maliyet muhasebesi dersine yönelik başarı ve tutumları arasındaki ilişki: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde bir uygulama, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 559-567.
- Uzunsakal, E. ve Yıldız, D. (2018). Alan araştırmalarında güvenilirlik testlerinin

karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama, *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 14-28.

Varıcı, İ. ve Bulut, E. (2016). Muhasebe dersine yönelik endişeler ve tutumlar: Samsun Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi örneği, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(3), 0-0.